

S. M.

Przegląd ustawodawstwa

Palestra 9/1(85), 72-74

1965

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

należnościach egzekwowanych przez organ finansowy, uiszczane w trybie art. 5 ustawy o szczególnym trybie ściągania zaległości z tytułu niektórych zobowiązań właścicieli nieruchomości wobec Państwa (Dz. U. z 1958 r. Nr 77, poz. 398), oraz przedpłata na zaliczkę na podatek dochodowy ze sprzedaży nieruchomości w trybie § 30 rozporządzenia Ministra Finansów z dn. 27.I.1955 r. (Dz. U. Nr 5, poz. 29) — nie są objęte wspomnianą instrukcją o obrocie prawnym z zagranicą, jako podatki i należności z innego tytułu, a nie z tytułu czynności notarialnej, i mogą one być wpłacane do rąk notariusza w złotych bez potrzeby uzyskiwania zezwolenia dewizowego.

PRZEGLĄD USTAWODAWSTWA

1. Przekazanie państwowym biurom notarialnym prowadzenia ksiąg wieczystych

Na podstawie ustawy z dnia 16 listopada 1964 r. o przekazaniu państwowym biurom notarialnym prowadzenia ksiąg wieczystych (Dz. U. Nr 41, poz. 278) została wprowadzona istotna zmiana w dotychczasowym sposobie prowadzenia ksiąg wieczystych. Tak więc w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy (tj. od 21 grudnia 1964 r.) nastąpi przejęcie przez poszczególne PBN-y czynności prowadzenia ksiąg wieczystych w terminach ustalonych przez Ministra Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia. Minister Sprawiedliwości określi także w drodze rozporządzenia, które z PBN-ów przejmą prowadzenie ksiąg wieczystych, oraz ustali obszary ich właściwości miejscowej.

Państwowe biura notarialne, które przejmą prowadzenie ksiąg wieczystych, będą właściwe do zakładania takich ksiąg oraz do prowadzenia zbiorów dokumentów dotyczących nieruchomości, które nie mają urzędzonych ksiąg wieczystych albo których księgi zaginęły lub uległy zniszczeniu. Akty notarialne, których treścią jest przeniesienie, ustanowienie, zmiana lub zniesienie prawa podlegającego wpisowi do księgi wieczystej, mogą być sporządzane przez PBN, które prowadzi księgę wieczystą dla danej nieruchomości, bądź przez PBN miejsca zamieszkania jednej ze stron. Przy wykonywaniu czynności związanych z prowadzeniem ksiąg wieczystych PBN-y stosują odpowiednio obowiązujące dotychczas przepisy, uwzględniając jednocześnie przepisy nowej ustawy.

Księgi wieczyste prowadzi notariusz; pracownikowi PBN-u mającemu odpowiednie kwalifikacje kierownik tegoż PBN-u może powierzyć samoistne spełnianie wszystkich lub niektórych czynności wykonywanych dotychczas samoistnie — w zakresie prowadzenia ksiąg wieczystych — przez sekretarza sądowego.

Akt notarialny, który dotyczy prawa podlegającego wpisowi do księgi wieczystej, powinien zawierać — oprócz treści określonej w prawie o notariacie — wniosek stron o dokonanie wpisu do księgi wieczystej. Jeżeli dany akt notarialny sporządza PBN nie prowadzące księgi wieczystej, jest ono obowiązane przesłać w ciągu 7 dni wypis aktu temu PBN-owi, które jest właściwe do prowadzenia księgi wieczystej danej nieruchomości. Jeżeli nie ma przeszkód do wpisu, PBN właściwe do prowadzenia księgi wieczystej dokonuje wpisu zgodnie z treścią aktu

i wnioskiem stron. O dokonany wpis zawiadamia się strona oraz osoby, których prawa zostały wpisem dotknięte.

Przepisy ustawy regulują ponadto:

a) postępowanie odwoławcze od postanowień i zarządzeń państwowych biur notarialnych i od dokonanych wpisów oraz składanie rewizji nadzwyczajnej (art. 5 ust. 4 i art. 6),

b) sprawę opłat, wydatków i grzywien, pobieranych przez państwowe biuro notarialne prowadzące księgi wieczyste (art. 3 ust. 2 i 3, art. 11).

Do czasu przejęcia prowadzenia ksiąg wieczystych przez określone państwowe biuro notarialne księgi te prowadzą nadal właściwe sądy według dotychczasowych zasad z następującymi zmianami:

1) wpisu dokonuje się bez wydawania uprzedniego postanowienia zarządzającego jego dokonanie,

2) termin do wniesienia rewizji przeciwko dokonany wpisowi biegnie od dnia doręczenia zawiadomienia o wpisie z podaniem w skrócie jego istotnej treści,

3) czynności sędziego może spełniać notariusz upoważniony do tego przez Ministra Sprawiedliwości.

Ustawa upoważnia Ministra Sprawiedliwości do delegowania do PBN-ów sędziów i do przenoszenia sądowych pracowników administracyjnych do PBN-ów.

Art. 11 ustawy wprowadza w końcu zmianę w ustawie z dn. 25 maja 1951 r. — prawo o notariacie (Dz. U. z 1963 r. Nr 19, poz. 106), polegającą na uzupełnieniu treści art. 9 tej ustawy nowym paragrafem (§ 2), który dotyczy ściągania opłat przez PBN.

2. Ratyfikacja przez Polskę konwencji europejskiej o międzynarodowym arbitrażu handlowym

Dnia 21 kwietnia 1961 r. została sporządzona w Genewie Konwencja europejska o międzynarodowym arbitrażu handlowym. Konwencja ta weszła w życie z dniem 7 stycznia 1964 r. Ratyfikacja tej konwencji przez Polskę nastąpiła 13 lipca 1964 r., a odpowiednie oświadczenie rządowe w tej sprawie zostało wydane dn. 9 października 1964 r. (Dz. U. Nr 401, poz. 271). Tekst konwencji jest zamieszczony w załączniku do Dziennika Ustaw Nr 40 (do poz. 270).

3. Obowiązkowe szczepienia ochronne przeciwko chorobom zakaźnym

Z dniem 17 listopada 1964 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 października 1964 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych przeciwko chorobom zakaźnym (Dz. U. Nr 40, poz. 273). Ustala ono zakres i rodzaje obowiązkowych szczepień ochronnych, którym podlegają osoby zamieszkałe bądź przebywające na obszarze Państwa Polskiego.

Szczepienia ochronne przeprowadzają zakłady społeczne służby zdrowia. Szczepienia ochronne oraz zaświadczenia o dopełnieniu obowiązku szczepienia bądź o stwierdzeniu przeciwwskazań do szczepienia są bezpłatne. Nadzór nad realizacją przepisów rozporządzenia na obszarze Państwa należy do kompetencji Głównego Inspektora Sanitarnego.

W związku z wejściem w życie omawianego rozporządzenia utraciły moc przepisy wielu obowiązujących poprzednio rozporządzeń regulujących sprawę przymusowych szczepień przeciwko poszczególnym rodzajom chorób zakaźnych (błonica, dur brzuszny, ospa i cholera, choroby Heine-Medina, ospa naturalna).

4. Stowarzyszenie pn. Polski Czerwony Krzyż

Przedwojenne przepisy o organizacji społecznej pn. Polski Czerwony Krzyż zostały zastąpione przepisami ustawy z dnia 16 listopada 1964 r. o PCK (Dz. U. Nr 41, poz. 276). Ustawa określa cel i zadania tej organizacji oraz jej naczelnne organy, nadaje jej osobowość prawną i stanowi, że PCK jest jedynie prawnie uznanym polskim Stowarzyszeniem Czerwonego Krzyża na obszarze PRL.

Znak i nazwa Czerwonego Krzyża i PCK podlegają szczególnej ochronie prawnej.

S.M.

PRZEGLĄD WYDAWNICTW PRAWNICZYCH

K. Stępińska: *Sprostowanie prasowe w świetle prawa*. PWN. Warszawa 1964 r., s. 116.

Znaczenie i oddziaływanie prasy w świecie współczesnym stwarza konieczność ochrony obywateli przed nadużyciami, jakie mogą być popełnione w treści druku, emisji radiowej, telewizyjnej czy też w kronice filmowej. Nic bowiem tak nie zagraża dobremu imieniu, dobrej opinii, czci, honorowi (bo tak bywa określane to podstawowe niematerialne dobro człowieka), jak nadużycie środków masowej informacji. Nic więc dziwnego, że we wszystkich niemal ustawodawstwach przewidziane są odpowiednie środki zabezpieczające przed naruszeniem czci. Ustawodawcy wielu krajów zdawali sobie sprawę z tego, jak bardzo słabym środkiem obrony jest tu ochrona sądowa. Toteż w licznych ustawodawstwach spotykamy się z instytucją sprostowania prasowego jako środka najlepiej zabezpieczającego interesy osób, których prawa zostały naruszone treścią druku.

Tej właśnie instytucji sprostowań prasowych poświęcona jest omawiana książka, która — jak dowiadujemy się ze wstępu pióra prof. Jerzego Sawickiego — stanowi fragment obszernej pracy doktorskiej. Autorka zapoznaje czytelnika z systemem sprostowań przyjętym w ustawodawstwie francuskim i niemiecko-austriackim oraz z rozwiązaniami ustawodawstwa szwajcarskiego, duńskiego i ustawodawstw anglosaskich. Wiele miejsca instytucji sprostowania poświęcają także omówione przez autorkę ustawodawstwa prasowe Węgier i Jugosławii.

Trzon pracy stanowią jednak rozważania dotyczące sprostowania prasowego w prawie polskim. Autorka, po omówieniu przepisów międzywojennych, analizuje problemy, które wyłoniły się na tle praktyki sądowej w Polsce Ludowej i porusza kwestię obowiązywania czy też nieobowiązywania przepisów o sprostowaniu zawartych w dekreście z 1938 r. W tej części książki przedstawione są również polskie projekty prawa prasowego.

Z końcowych wniosków autorki wynika, że instytucja sprostowań czy też wyjaśnień prasowych nie może być pominięta w naszym ustawodawstwie. Nie nadaje się oczywiście do usankcjonowania, a to ze względu na liczne braki i niedostosowanie do obecnych warunków, system przyjęty w dekreście prasowym z 1938 r. Jedynie gruntowna modyfikacja instytucji sprostowań może zapewnić dostateczną ochronę praw jednostki przed krzywdą, jaka może być jej wyrządzona przez prasę lub przez inne masowe środki informacji. Właściwie ukształtowana instytu-